

פסיכולוגיה בשירות השטן

כחויים וחיוורים, בין מחבלי חמאס חמושים. אור, אלי ואוהד על הבמה בטקס האכזרי של חמאס בדיר אל-בלח

כיצד מצליח חמאס באמצעות מופעי 'שחרור החטופים' לזעזע את החברה הישראלית? איך הפכה 'לוחמת המידע' להיות נשקו של החלש? ומדוע הממשלה לא עוברת לדבר בשפה שארגוני הטרור מבינים? • באמצעות ד"ר רון שליפר, מומחה ללוחמה פסיכולוגית, יצאנו אל חזית שדה הקרב הפסיכולוגי ואל המצלמות בשירות הטרור שעברו לקו הראשון של המערכה • סיפורו הבלתי יאומן של המחבל הישראלי בקרב על התודעה מול תעמולה פלשתינית צינית שפועלת כמערכת משומנת ויעילה, המצליחה לייצר נרטיבים מנצחים כולל ידיעות כוזבות מעוררות אמפתיה וקוטפת רווחים הסברתיים • ומה בכל זאת אפשר לעשות

הם רצו שהעם בישראל ישבר. אלי שרעבי על בימת חמאס (צילום: רשתות ערביות)

אשר מרגלית צילומים: רשתות ערביות, עבאד אל-כרים/ap, ויקיפדיה

להטיל מורא על האויב. ממראות ה'בליץ-קריג' הגרמני בלונדון

תקדים של מבצע פסיכולוגי. דרזדן לאחר ההפצצה של בעלות הברית, 1945 למנינם

”

האמצעי

הפסיכולוגי

המרכזי של

חמאס היה ליצור

אפקט של פחד

- גורם משתק

בשעת הקרב.

האינסטינקט

האנושי הבסיסי

הוא לחפש הגנה

ולמצוא מחסה.

אפקט זה הופנה

כלפי כל קהלי

היעד, ובראש

ובראשונה

כלפי החברה

הישראלית”

עזה, ובהמשך לערביי יהודה ושומרון ואף לערביי ישראל. כל זאת, כדי לחזק את הלכידות הלאומית תחת הנהגת חמאס, ולהצדיק את הסבל שהארגון גורם לאזרחיו הוא.”

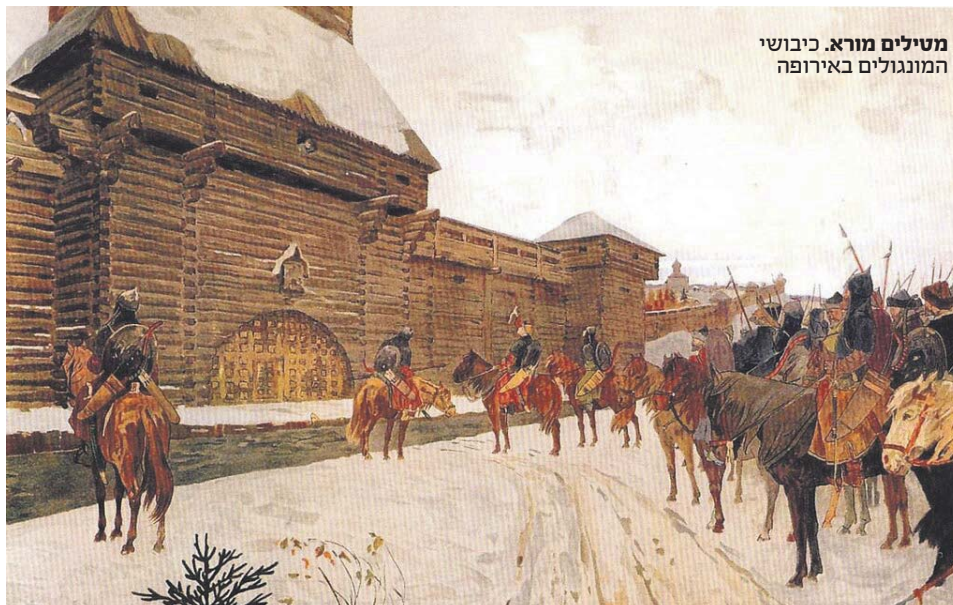
תעמולה אכזרית

”במיוחד מול העובדה שלא כל פלסטיני צופה פני הנצח ומוכן להקריב את חייו, את חי משפחתו ואת רכושו, כדי לקדם את החזון של ”פלסטין מן הנהר לים”. דמוניזציה המופעלת מגן הילדים (בחסות אונר”א) ועד לאוניברסיטה מביאה לצורת חשיבה מיתית ובה מדינת יש לע-שות הכול כדי למגר את מדינת ישראל. קהל היעד השני של חמאס, לא פחות חשוב מקודמו, הוא העולם המערבי. המטרה - לשכנע את מעצבי דעת הקהל ואת מקבלי ההחלטות (ומהם כלפי מטה לציבור כולו) שלא לתמוך במדינת ישראל. קהל היעד השלישי הוא החברה הישראלית, שהדמוניזציה במסגרת הלוחמה הפסיכולוגית מיועדת להכניס אותה למצב של אי נוחות פסיכולוגית.”

מצוקת המשפחות שקרוביהן מוחזקים בידי ארגון הטרור ניצבת כאמור במוקד תשומת הלב הציבורית מאז טבח ”שמחת תורה” וביתר שאת בחודש האחרון, במהלך הטפטוף מורט העצבים

האיסלאמי המשולחב שהריע לחוטפים שוב ושוב. אלו מצידם הפגינו מחוות אנושיות כביכול של ”המשחררים” כלפי החטופים המשוחררים. ארגון הטרור, כך נדמה, תכנן בקפידה את האירועים ותיעודם: החל במדים המוקפדים של חמושי חמאס, והפגנת חום ואנושיות בלחיצת ידי החטופים. המשוחררים נלקחו אל רכב לבן של הצלב האדום לעיני ההמון העזתי המריע. ברקע ניצבו המחבלים עם ארשת חייכנית על פניהם. לאחר מכן נרשמה חתימה צינית על מסמכי ”שח-רור” וחלוקה צינית עוד יותר של ”ערכת מתנות” מהשבי לחטופים האומללים. רק לאחר מכן החטופים הושבו למדינת ישראל, באחד מהרגעים המרגשים והסוערים גם יחד בכמעט שנה וחצי של ”מלחמת קיום” מול הטרור האכזרי של לוחמי עז-דין אל-קסאם.

ד”ר שליפר: ”חמאס לא חידש דבר בתחום הפסיכולוגי במהלך הלחימה בשנה וחצי האחרונה, כולל ”טקסי השחרור” האחרונים. כמו במב-צעים אחרים מאז עלתה לשלטון בעזה, מטרתה הפסיכולוגית הייתה כפולה: ליצור דמוניזציה של מדינת ישראל, ולהשתמש בכלי הפסיכולוגי של רגשות אשמה. הדמוניזציה מכוונת למספר קהלי יעד: ראשית, לציבור הפלסטיני ברצועת

מטילים מורא. כיבושי המונגולים באירופה

מ אז מאורעות ”שמחת תורה”, בה נחש-פה מדינה שלמה לסיפורים ולמראות הזוועה מהטבח האכזרי, בולטת המ-ערכה הפסיכולוגית הנוקשה אותה מנהל ארגון הטרור חמאס בהצלחה מזה יותר משנה. ”טקסי שחרור החטופים הראוותניים”, טוען ד”ר רון שליפר, מומחה ללוחמה פסיכו-לוגית ומחבר הספר ”פוסט לוחמה פסיכולוגית” (הוצאת מודן ומשרד הביטחון), ”הם פרק לדוגמה ביישום מוצלח של דוקטרינת ה”פ” (לוחמה פסיכולוגית) תוך שימוש בשיטות מת-קדמות של יחסי ציבור. הצבת החטופים על במה לפני שחרורם, הלבשתם במדי צבא והפגנת כוח של לובשי המדים של חמאס מסביבם, בחסות קהל עוין שנהר אל הכיכר העזתית הגדושה עד אפס מקום מהווים חלק בלתי נפרד מהמלחמה הפסיכולוגית המוצלחת שמנהל לצערנו האויב החמאסי מול מדינת ישראל.”

”חטיפה מפצלת את חברת האויב וכופה עליה לקבל החלטות בשאלות מוסריות קשות”, קובע בכאב ד”ר שליפר. ”חמאס הוא אחד מא-רגוני הטרור המנוסים, המתוחכמים והמתקדמים ביותר בעולם בתחומי תקשורת, שכנוע ולוחמה פסיכולוגית. מאז ההפיכה ברצועת עזה לפני כשתי עשורים, מפעיל הארגון מערכת תקשורתית ענפה בכל אמצעי התקשורת בעזה. הנשק שליווה את הפלסטינים בכל מאבקהם היה מאז ומעולם נשק ה”פ, נשק יעיל במיוחד שמטרתו לזרוע פחד, דמוניזציה, פילוג ומשבר אמון בחברה הישראלית ובהנהגה.”

בשבוע שעבר בוצעה הפעמה החמישית, שבה יצאו לחופשי אחרי כמעט חמש מאות ימים ארוכים בשבי, אלי שרעבי, אור לוי ואוהד בן עמי. התמונות היו קשות לצפייה ומכמירות לב. שלו-שת בני הערובה, חיוורים ורזים, אולצו להשתתף ב”טקס” אכזרי במיוחד שהפיק חמאס, ולשאת דברים בעברית על במה מוגבהת שהוכנה עבור המשוחררים בדיר אל בלח. הפקה תקשורתית מתוכננת היטב לכל פרטיה, שתועדה במצלמות ובמיקרופונים והפכה לסרטוני תעמולה ערוכים בקפידה. הטקס המחריד שארגן ארגון הטרור, לא הותיר כאמור עין אחת יבשה. בחמאס, ארגון שרואה בסבל ובהרעבה כלי פסיכולוגי, נהנו מה-צגת החטופים האומללים על הבמה לפני הקהל

”לכוחות חמאס היו הנחיות מדויקות לביצוע זוועות ולתיעודן, ואלו היו מיועדות לשלב מאוחר יותר. אולם היו צילומים שנקלטו במצלמות הגוף ובטלפונים הניידים שלהם; היו מהתוקפים שנהרגו, נפלו בשבי או חזרו לרצועת עזה, וכך התפרסמו הזוועות שלא לפי התוכנית”

של שיבת החטופים. “הכינוי הרווח בשיח”, מדגיש שליפר, “הוא ‘עסקת חטופים’, אבל מאחורי צמד המלים הזה מתנהלת לוחמה פסיכולוגית ובה ניואנסים שראוי להתעכב עליהם.

“חמאס”, הוא מתאר, “ניצל את הנטייה האנושית להאמין במה שהשכל חושב להגיוני, וניסה לצייר תמונה של הומאניות, במהלך ה‘פעילות האחרונות’ שהפיק בשידור חי. כאן אפשר למתוח שלט. שם ניסו להציג את מדינת ישראל כלא הומנית ביחסה לאסירים הביטחוניים שבבתי הכלא, לעומת חמאס המטפלת היטב בשליט. כך גם בשחרור הראשוני של ארבע חטופות ששחררו משבי חמאס עשרה ימים לאחר מאורעות שמחת תורה, ובהפצת סרטון מבוים של שלוש חטופות הישבות בסלון מפואר ובבגדים נקיים ואחת מהן תובעת בצעקות מראה”מ לשחרר אותן”.

“האינטרס של חמאס”, חשוב לשליפר להבהיר, “נותר בעינו - להראות שזו מלחמה בין מדינת ישראל הגדולה לפלסטינים החלשים. לכן היא מכניסה לדין כמיטב יכולתה את המונח ‘פלסטינים’. האינטרס של מדינת ישראל, מנגד, להראות שחמאס היא דאעש וכי היא חריגה בזירה הפוליטית הפלסטינית. אולם בשלב זה של המלחמה מדינת ישראל ממשיכה - באמצעי התקשורת, בפרשנות, בדיווחים ובתדרוכים - להשתמש במונח ‘פלסטיין’, ולמעשה מקדמת את המסר הפלסטיני.

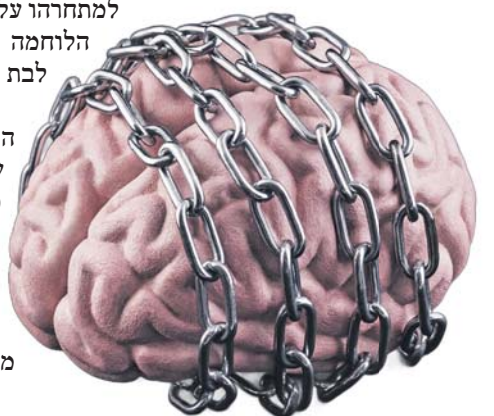
החטופים שנותרו מאחור, נוטלים חלק בעל כורחם בקמפיין האכזרי שמנהל חמאס, ועל כן לטעמו של שליפר, על מדינת ישראל להשיב מלחמת-נגד פסיכולוגית. “לקיחת שבויים בזמן מלחמה”, הוא חוזר להיסטוריה, “נהוגה מאז ומעולם בעימותים צבאיים, אך המקרה של חמאס בולט בייחודו. המחיר שהוא תובע במלחמה

טור פסיכולוגי 2. החטופים הישראלים בסרטון התעמולה של חמאס

הנוכחית ובחטיפות קודמות נועד מלכתחילה לטרפד את הצלחת המשא ומתן ומהווה למעשה שלב נוסף במלחמה הפסיכולוגית שמנהל ארגון הטרור מאז ייסודו ב־1987, ימי ראשית האינתיפאדה הראשונה. חמאס הבין נכוחה את הפער שבין עוצמתו לבין עוצמת מדינת ישראל ובדומה למתחרהו על ייצוג הפלסטינים - אשׂף - פנה אל הלוחמה המהפכנית הצפון-ויאטנמית המשלבת טרור, גרילה ולוחמה פסיכולוגית.”

“הלוחמה הפסיכולוגית בהגדרתה”, הוא ממשיך, “היא שימוש באמצעי שכנוע לא אלימים (בעיקרם) המורכבים על קהלי יעד שונים, בראש ובראשונה חיילי ואזרחי האויב, בשעת מלחמה. מטרתה לשכנע שהניצחון אינו בר השגה, שהעלות גבוהה מהתועלת במונחי נפגעים, מוראל ותדמית עולמית, ושהנשק

והעוצמה הפיזית לא יגברו על הרוח ועל יכולת ההקרכה של המפעיל. באמצעות הלוחמה הפסיכולוגית מבקש המפעיל לפצל את חברת האויב למרכיביה ולשסותם זה בזה. כדי לבצע זאת צור רה יעילה עליו להכיר היטב את תרבותו של האויב ולהשתמש במסרים ובטכניקות העברה שיעליחו לחדור את מחסום העוינות בין הצדדים. בהגדרה תמציתית יותר ניתן לומר שמדובר בשימוש בטכניקות “חסי ציבור” בשעת מלחמה.”

מלחמת עצבים

לפלסטינים, לדבריו, יש מספר יתרונות בתחום הלוחמה הפסיכולוגית, כאשר חמאס, לדוגמה, הוא ארגון גמיש שבו שרשרת הפיקוד קצרה וכך יוזמות נקודתיות יכולות לבוא לידי ביטוי ביתר קלות. זאת, בניגוד לצה״ל שהוא צבא עם שרשרת פיקוד ארוכה. בנוסף מכירים הפלסטינים את התרבות הישראלית ואת שפתה יותר מאשר הישראלים את התרבות הערבית המקומית.

“הסאגה שבעקבות חטיפת גלעד שליט נמתחה על פני חמש שנים וחצי, עד לשחרורו. השלב הנוכחי החל עם אירועי שמחת תורה שמטרתם הייתה לזעזע את החברה הישראלית עד כדי הרהורים קיומיים (הוצאת דרכון נוסף, או רכישת נדל״ן בחו״ל) ו‘מתיחת’ האירוע עד כמה שניתן. בראיית הלוחמה הפסיכולוגית, ההישג הראשון במעלה במו״מ על שיבת החטופים הוא קעקוע הלכידות של החברה הישראלית, כאשר לעומת זאת שחרור האסירים הוא בעדיפות שנייה.

“העסקה’ המדוברת היא האמצעי שדרכו מתבצעת הורדת המוראל, הגברת התסכול ואי היציבות הפוליטית בקרב האויב הישראלי. באמצעות הטלת איפול על גורל החטופים, טפטוף רסיסי מידע והפגנת אכזריות - בין אם זה צילום ששת ההרוגים במנהרה, הפקת ‘טקסי השחרור’ של המשוחררים על הבמה בדיר אל בלח, או תיעוד שבו התקבל אות החיים מהחטופה ארביל יהוד שלושה ימים בלבד לפני שחרורה צפוי - מציג חמאס את מדינת ישראל, המעצמה האיזורית, כחסרת יכולת להתגבר על תנועה עממית מלוכדת.”

“עד לרגע זה אין לציבור מידע רשמי על מצב בריאותם של החטופים שנותרו מאחור”, מציין שליפר בכאב, “שלא לדבר על ביקור של נציגי הצלב האדום. שלא במפתיע, אין הוא נמנע מלדרוש מידע מפורט לגבי מצבם של המחבלים הכלואים במדינת ישראל. כדאי להיזכר בפרשת אלדד רגב ואהוד גולדווטר ז״ל, שבה חיובאללה הצליח למתוח את הערפול סביב מצבם עד לרגע האחרון ממש, כשלעניין כל הציבור במדינת ישראל, בשידור ישיר, הגיע קומנדקר ופרק שני ארונות קבורה.

“חמאס”, הוא אומר מזוגזג בין שתי תימות (מסרים) - מחד אכזריות ומאידך מחוות הומניטריות, דוגמת ביום מדוקדק של טקס שחרור החטופים. אכזריות ושימוש באלימות נועדו לאותות שהארגון הוא חסר מעצורים ודבר לא יעצור בערו מלהשיג את מטרותיו, אך כדי למתן את התגובות נגדו מודיעים אנשי שאין להם ברירה מאחר ואין בידם כלי נשק כמו למדינת ישראל. זו היתה ההצדקה בעבר לשימוש בנשק המתאבדים לאחר הסכמי אוסלו וזו ההצדקה כיום להחזקת ילדים ונשים בשבי.”

המשא ומתן לפי תפישת הלוחמה הפסיכולוגית החמאסית הוא המטרה - ולא האמצעי. יש לגרור אותו עד כמה שניתן ובאמתלות שונות

ומשונות ותוך כדי כך להאשים תדיר את מדינת ישראל. “את המשא ומתן”, כך שליפר, “יש להרדים ולהעיר לפי הצורך ולהעלות את התקווה הישראלית של המשפחות ושל החברה לגבהים ואז לרסק אותן, תוך האשמת מקבלי ההחלטות במדינת ישראל.”

“האשמת האויב היא עקרון מרכזי בלוחמה הפסיכולוגית. כל מה שקורה הוא באשמת האויב היהודי. בהתחלה זה נראה מגוחך לאור אירועי הזוועה של שמחת תורה, בה נוכח העולם כולו בעוצמת אכזריותו של ארגון הטרור האיסלאמי. אבל לאחר שהעניין דעך (והוא תמיד דועך), אלא אם כן מעוררים אותו מחדש מזווית שונה) ההאשמה מחלחלת לתודעת הציבור ובכך הצליח חמאס ללא עוררין”, קובע שליפר בעצב. “התפישה השלטת בקרב חלקים גדולים בחברה הישראלית היא שראש הממשלה וחברי הממשלה הם האשמים באי-החזרתם של החטופים עד כה.”

הפסיכולוגיה של המתקפה

“כיבוש יישובי עוטף עזה”, חשוב לד״ר שליפר להבהיר, “היה גם סוג של לוחמה פסיכולוגית - אבל מסוג אחר. זו לא ה‘לוחמה הפסיכולוגית’ שעליה דיברנו עד עתה. כאן יש להבחין בין ‘לוחמה פסיכולוגית’ ובין לוחמה ב‘אופן פסיכולוגי’. בראשונה משתמשים בטכניקות לא-אלימות כדי לקדם את מטרות המלחמה; בשנייה משתמשים באלימות כדי לייצר השפעה פסיכולוגית על האויב, כדוגמת הפצצות דרוזן הנאצית (תש״ה) או הבליצ׳ על לונדון בתחילת מלחמת העולם, (ת״ש). כיבוש יישובי עוטף עזה היה לוחמה באופן פסיכולוגי, ותמונות העיניים וההריגות הן ה‘לפ’ שנועדה לזעזע את מדינת ישראל ואת העולם.”

“לא לחינם, לכוחות חמאס היו הנחיות מדויקות לביצוע זוועות ולתיעודן, ואלו היו מיועדות לשלב מאוחר יותר. אולם אנשי חמאס ונספחיהם - אותם אזרחים ‘רגילים’ שהגיעו מעזה - החלו לבצע אותן מייד. הצילומים נקלטו במצלמות הגוף של אנשי חמאס ושל הנספחים ובטלפונים הניידים שלהם; היו מהתוקפים שנהרגו, נפלו בשבי או חזרו לרצועת עזה, וכך התפרסמו הזוועות שלא לפי התוכנית”, מציין ד״ר שליפר. השימוש המתוכנן בזוועות לדבריו, מזכיר את מסע הכיבושים המונגולי במאה ה־13. “המונגולים היטיבו להכיר את אויביהם, ומבחינתם לא חשוב באיזו דוקטרינה השתמשו כל עוד התוצאה תהיה ניצחון. אחת הטכניקות המצליחות שלהם הייתה להציע לעיר להיכנע, ומשוו סירבה - ביצעו בה מעשי זוועה, כגון יצירת גבעה מגולגלות הנצורים הסרבנים. למספר מועט של ניצולים הותר לנוס מהעיר, כדי שישפרו לתושבי הערים הסמוכות על מעשי הזוועה שחוו. בשלב זה הציעו לעיר הסמוכה את הצעת הכניעה, ובמקרים רבים זו אכן נכנעה ללא קרב.”

“בהקבלה לענייננו, את הסוסים החליפו רכבי שטח מדגם טויוטה ואת הקשת והחץ החליפו המקלעים הכבדים שהורכבו מאחור. בחירת הרכב ככל הנראה לא הייתה מקרית, והיא העתק מדויק של הציוד שבו משתמש ארגון דאעש לא הרחק מרצועת עזה ברחבי סיני המדברית. בניתוח הטכניקה המונגולית, מעשי הזוועה היו לוחמה באופן פסיכולוגי וקמפיין השמועות על הזוועות היה חלק מהלוחמה הפסיכולוגית. אבחנה זו אינה אקדמית גרידא, ויש לה השלכות על ציוד, תקנים, כוח אדם ודוקטרינות פעולה.”

“המטרה הפסיכולוגית של חמאס הייתה לזעזע את דעת הקהל של האויב (מדינת ישראל) ושל הנייטרלים (המערב). זו המטריצה של ה‘לפ’

”החטופים נוטלים חלק בעל כורחם בקמפיין האכזרי שמנהל חמאס על מדינת ישראל להשיב מלחמת נגד פסיכולוגית. בזמן מלחמה

נהוגה מאז ומעולם בעימותים צבאיים, אך המחיר שתובע החמאס נועד מלכתחילה לטרפד את הצלחת המו"מ ומהווה שלב נוסף במלחמה הפסיכולוגית”

”ה'עסקה' היא האמצעי שדרכו מתבצעת הורדת המורל, הגברת התסכול ואי היציבות הפוליטית בקרב האויב הישראלי. באמצעות הטלת איפול על גורל החטופים, טפטוף רסיסי מידע והפגנת אכזריות - מציג חמאס את מדינת ישראל, המעצמה האזורית, כחסרת יכולת”

פוטו שטן. כך תיעד החמאס את רגעי השחרור של שלושת החטופים

הערבית תרמה לשימוש המועט יחסית בל"פ הצבאית ופגיעה ביעילותה”.

כיום לדבריו, הצבא רואה את הל"פ, מבחינה תפיסתית וארגונית, כמערכת תומכת לחימה שנועדה להשתלב בכל מלחמה או עימות. הכוונה בראייה זו היא שהל"פ אמורה לפעול ככלל לצד הכוחות הלוחמים והמסייעים בניהול הלחימה, וכי היקף משימותיה ישתנה בהתאם לתנאים המדיניים והצבאיים שישררו במלחמה.

’להפציץ’ את האויב במסרים

”האחריות הכוללת על ניהול מערכת ל"פ כלפי אויב הנמצא במלחמה או בעימות עם מדינת ישראל”, הוא קובע, ”מוטלת על הצבא. גופי הל"פ האחרים במערכת הביטחון (כולל השב"כ והמוסד), וכן גורמים אזרחיים שעוסקים באספקת מידע, בהסברה ובקשרים עם אמצעי תקשורת מקומיים וזרים (כמו משרד החוץ ולשכת העיתונות הממשלתית) אמורים לפעול בשעת מלחמה או עימות בתיאום עם גורמי הל"פ בצה"ל. תיאום זה אמור להתקיים במבצעי ל"פ המופנים אל האויב ובנושאים הקשורים לניהול הלחימה עצמה, אך לא בנושאים אחרים הנמצאים בתחומי עיסוקם של הגורמים האזרחיים המפעילים ל"פ, שאינם חלק אינטגרלי הצבא”.

”כמו זרועות אחרות בשדה הקרב”, מסכם שליפפר, ”העיקרון המנחה המרכזי של הל"פ צריך להיות יוזמה והתקפיות. לפיכך, גורמי הל"פ הצבאית ברמות השונות אמורים ליזום מספר מבצעים במקביל, ’להפציץ’ את האויב במסרים או באירועים, ובדרך זו להשאיר אותו במצב קבוע של מגננה שלא תאפשר לו די אנרגיה ליוזם מהלכי נגד. או במילים אחרות: יחידות הל"פ צבא צריכות להטריד את קהלי האויב ולהעסיק אותם באופן מתמיד, כדי שיחידות האויב לא יוכלו להרים את הראש ויהיו טרודות תדיר בכיבוי שריפות”.

”הל"פ בדור הנוכחי היא חלק בלתי נפרד מכל מערכה - צבאית, דיפלומטית ואזרחית”, הוא אומר לסיום. ”במדינת ישראל יש להתייחס אליה בחשיבות הראויה, ולהקצות לה את המשאבים הדרושים כדי שתהפוך לזרוע יעילה ומועילה, תתרום את חלקה להשגת יעדי המאבק קים למיניהם, תחסוך בחיי אדם ותתרום להרתעה ולביטחון. לוחמה פסיכולוגית אינה חזות הכול, והיא רק דוקטרינה אחת מיני רבות בדרך להשגת ניצחון. אין ספק שכאשר תשיג מדינת ישראל יתרון בתחום - יפנה האויב לשימוש בדוקטרינה אחרת כדי לנטרל את יתרונה. על כן, בה בעת להשגת יתרון בתחום הל"פ, יש להמשיך לחזות ולצפות מהלכים אלה ולהתכונן בהתאם”.

במערכה על ההסברה בעולם. ”בשנים האחרונות הכניסו בצה"ל שורה של שדרוגים בתחום הל"פ. ”למרות זאת”, הוא תוהה, ”נותרת בעינה השאלה מדוע מדינת ישראל אינה משקיעה עוד בל"פ? לשאלה זו”, הוא משיב, ”תשובות רבות מתחומים שונים: במישור האידיאולוגי יש רתיעה בכל העולם המערבי מתעמולה, במיוחד כשלמושג יש יחסי ציבור גרועים במיוחד עוד מימי הקומוניסטים והנאצים. מאז מתפתלות כל הדמוקרטיות המערביות סביב הטיפול בנושא הן על ידי והן על ידי ארגון, חיפוש שמות נייטרליים כמו strategic communication כפי שנהגו בנאט"ו עד לאחרונה ורה"ארגון של היחידות העוסקות בל"פ”.

הכישלון הישראלי

”אחד התנאים המרכזיים להצלחתה של לוחמה מסוג זה, הוא הכרה תרבותית מדויקת של האויב”, מבהיר שליפפר. ”הפלסטינים הצליחו לגבש דוקטרינה ל"פ, שבה יש להם יתרון עצום על הישראלים. בכל השלבים ובכל המערכות הצבאיות מאז הקמת המדינה היו צה"ל ומערכת הביטחון הרחק מאחורי המתרחש בשטח. המו"ד ידעין וגורמי המטה לא הבינו בזמן את המציאות שעיצבו הפלסטינים: אלה תקפו בכל פעם מחדש בנשק שונה ובזירה אחרת, ועד שמערכת הביטחון הבינה היכן נמצא מרכז הכובד וגיבשה לו מענה הולם, הם עברו לנשק חדש ולזירה שונה. גם עלינו נו להכניס נשק חדש לזירת העימות כדי להכניע את האויב”.

”כדי להכניע את האויב. על מדינת ישראל להבין עיקרון זה, ולהילחם בנטייה הקיימת של עוד מאותו הדבר’ הרווחת במסד הביטחוני והתעשייתי (כמו שימת דגש על מטוס מהיר יותר, טנק ממוגן יותר, רובה היורה רחוק יותר). הנשק שליווה את הפלסטינים בכל מאבקהם היה נשק הל"פ, ועל כן יש להסתגל אליו וללמוד את סודותיו”.

מאז ומתמיד, כפי שעולה ממחקרו של שליפפר, הל"פ בצה"ל זכתה באופן מסורתי לעדיפות נמוכה. ”חשיבותה בפעולות הלחימה”, הוא אומר, ”הייתה מועטה, והפעלתה במלחמות ובעימותים נעשתה בהיקף חלקי בלבד. מצב זה נבע בעיקר מההצלחות הצבאיות בלחימה עצמה, שייתרו לכאורה את הצורך בהפעלת ל"פ, וכן מתפיסה שלפיה הל"פ היא ’בזבוז זמן’ וחסרת ערך מעשי במימוש מטרות הלחימה. יתרה מכך, היו שטענו כי הפעלת הל"פ מנוגדת לערכים הדמוקרטיים של מדינת ישראל, וכי יש לתת עדיפות לבניית המדינה והחברה מבפנים על פני שיקולי תדמית. גם ההיכרות הבלתי מספקת עם התרבות